

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

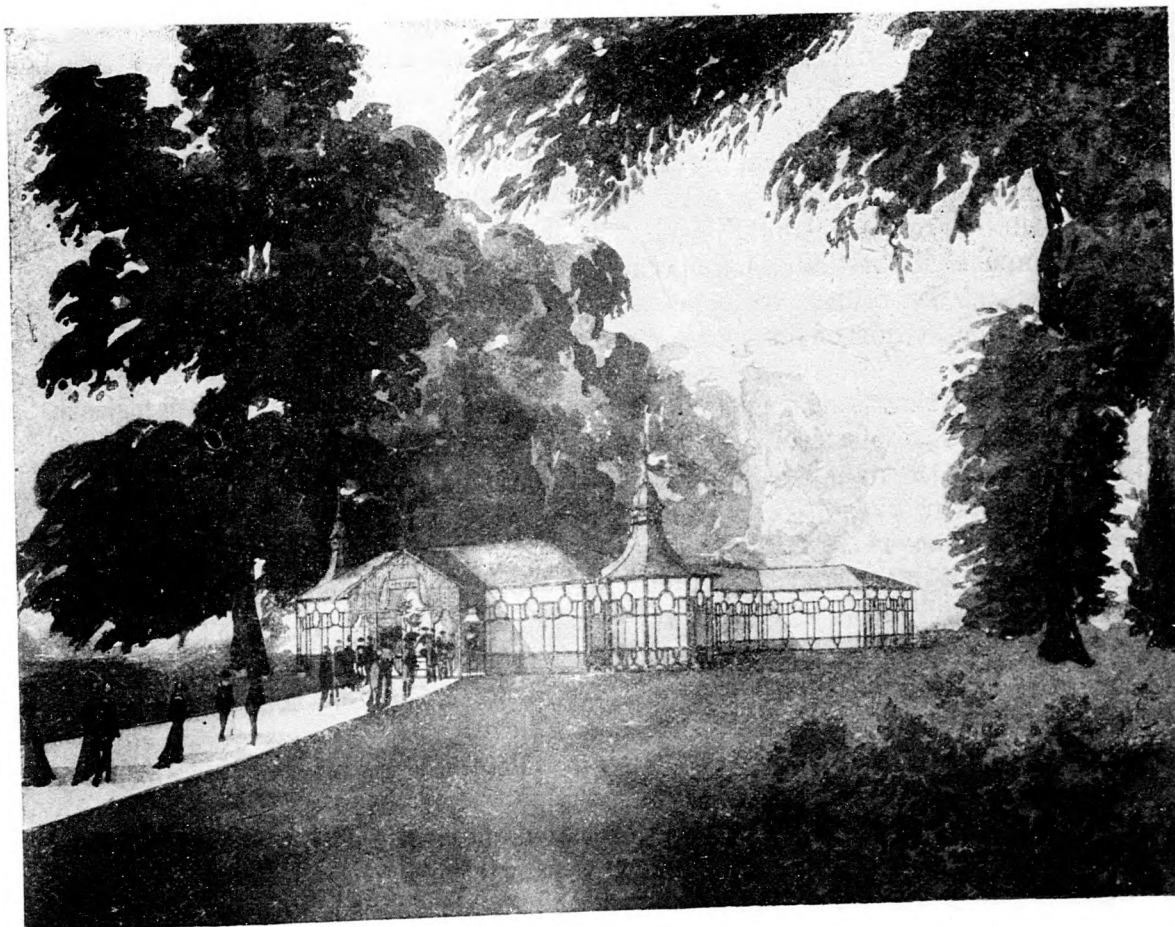
MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felolós szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Közteltek).

Kertészeti pavillon a pozsonyi kiállításon.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VI. ker., Andrássy-ut 23. szám,
VII., Rottenbiller-utcza 33. sz.

Ajánl luczernamagot, muharmagot, tarlórépamagot, piros kölesmagot, fehér kölesmagot, **BIBOR-HEREMAGOT**, pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli borsót, téli bükkönyt, szöszös bükkönyt, (Vicia villosa), továbbá raffiahánesot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: bármely mennyiségben biborherét és tavaszi repczét.

Ez a nemzet.

Zágrábban szobrot emeltek a Magyarorszában végig husángolt Jellacsichnak, amely kivont kardjával a magyar királyságot fenyegeti meg. A mi általunk kitartott országnak azt a pökhendiségét nem vette a magyar eddig figyelembe. Zágrábban most összevesztek a horvátok és rácok azért, mert egy hódoló táviratban egy horvát dalegyesület *horvát királynak* nevezte I. Ferencz Józsefet. A rácoknak ez esetben igazságuk van, mert nincs horvát király, csak *magyar király van*, aminthogy Szent-István koronájának birodalmában nincs horvát állampolgárság. De ebben az egységes magyar hazában azután egyforma jogokat élvez mindenki fajra, vallásra és nemzetiségre való különbség nélkül. Ezt hirdette a mi miniszterünk, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, a magyar nép, a földet művelő nép igazi jóakarója, hogy ugymondjuk, édesapja is a temesvári kiállításon tartott hazafias beszédében.

Mit is mondott Darányi Ignác, hallgassátok meg, édes atyámfiai. Azt mondta, hogy *ez a nemzet* ezer éven át nem erőszakos, nem mesterséges eszközökkel tartotta fenn magát, hanem erősen kifejlődött önfentartási ösztöne mellett a szabadság kiolthatatlan szeretete által. Erejét nem a mások elnyomásából merítette, hanem a saját jogainak és szabadságának biztosítékát abban találta, hogy mások törvényes jogait és szabadságát biztosítsa.

Emeljünk kalapot e szavak igazsága előtt. Mert igaza van Darányi miniszterünknek. Mi magyarok ebben a hazában nem nyomtunk el senkit. Sem németet, sem rácot, sem zsidót, sem oláhot. Fajunknak, magyar vérünknek kedvező törvényeket nem hoztunk, pedig az jogunkban lett volna. De a mi lelkünkben, a mi vérünkben olyan nagy a szabadelvűség, hogy azt akarjuk, hogy minden embertársunkra egyformán süssön a szabadság ragyogó napvilága. Ezt akarták nemzeti királyaink s azok, akik az ő trónusaikba kerültek. Ezt akarta Rákóczi Ferencz, Kossuth Lajos és ezt hirdeti minden magyar emberrel egyetértően Darányi miniszterünk.

Igenis, legyen szabadság, népeket és nemzetiségeket átölelő. De ne legyen *szabadság*, mely ennek a nemzetnek életereit akarja elszibbasztani. Ne legyen olyan szabadság, mely rác, tót, oláh s egyéb náció által meghagyja csufoltatni a magyar alkotmányosság szentegyházát. Ilyen ne legyen, mert ha az ilyenek kísértése is felmerül, leszünk még olyan emberek, mint voltak negyvennyolczas apáink, akik a magyar szabadság ellen támadó negyvenezer horvát bandát belefojtották a velencei tóba.

Minden népnek, nemzetnek szabadságát tiszteli ez a nemzet. De a miénkét azután ne támadja meg senki. Mert ha megtámadja, kivonjuk azt a Kinizsi-kardot, melyre fel van írva vérrel, betörött koponyákkal:

— Ne bánts a magyart!

Mezőgazdasági országos kiállítás Pozsonyban.

A kormány tagjai a pozsonyi kiállításon.

A f. évi szeptember hó 7-én Pozsonyban megnyíló II. orsz. mezőgazdasági kiállítás iránt országszerte a legélénkebb érdeklődés mutatkozik. Találkozóhelye lesz Pozsony a kiállítás napjai alatt az ország legszámottevő gazdáinak. Annál örvedetesebb, hogy a kormány tagjai is, élükön a miniszterelnökkel szintén kilátásba helyezték megjelenésüket, hogy a gazdatársadalom munkáját közvetlenül szemléljék és ez alkalommal ennek a gazdaünnepségnek fényét emeljék. Mint értesülünk, a pozsonyi kiállítás megnyitási ünnepségén *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszteren kívül, aki a kiállításnak diszelnöke, *Szell* Kálmán miniszterelnök és gróf *Széchenyi* Gyula Ő Felsége személye körüli miniszter is jelen lesz. A kormány tagjainak a pozsonyi kiállításon való megjelenése a kiállítás fényét nagyban fogja emelni.

Koszoruk az ország első gazdájának.

A pozsonyi kiállítás alkalmából megható módon kívánja Pozsony vármegye gazdaközönsége háláját és elismerését leróni Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterrel szemben. Szeptember hó 8-án, vagyis a VI. országos gazdakongresszus megnyitásának napján, amikor az egész országból számos csoportban fogják meglátogatni kisgazdáink a pozsonyi kiállítást, hogy egyuttal a kongresszus megnyitásán is jelen lehessenek, a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület kezdeményezésére a vármegye minden egyes községéből egy csoport fog Pozsonyba érkezni nemzetiszin zászló alatt és a falu legesinosabb legénye és leánya egy arató-koszorut fog magával hozni. A kiállítás közvetlen közelében levő tornaegyületi téren gyülekeznek a pozsonyi kisgazdák, ahol községenkint és járasonkint lesznek felállítva. 9 órakor jelenik meg a gazdaközönség között Darányi földmivelésügyi miniszter, akihez gróf Pálffy István, a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület nagy népszerűségű elnöke egy rövid beszédet fog intézni, a melyben kifejti, hogy a vármegye kisgazdái ezt a legelső alkalmat kívánták megragadni, amikor Darányival közvetlenül érintkezni alkalmuk lehet, hogy a kisgazdák és a munkások iránti gondoskodását a

miniszternek köszönjük s hálájuknak és elismérésük kifejezést adjanak. Erre járasonként vonulnak fel a községek s minden egyes község arató-koszorúját leteszi a miniszter előtt. Gyöngéd vonatkozása lesz e szép tüntetésnek Darányi azon figyelmére, amelylyel a feledésbe menni kezdő arató-ünnepélyek szép szokását felelevenítette. Jelen lesz az ünnepélyen a vármegye alispánja és az összes járási főszolgabírák is. Az ünnepély lezajlásakor az arató-koszorúk a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület külön pavillonjában helyeztetnek el.

Tudnivalók a pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállítás csoportos látogatói részére.

Utazás.

Azon falusi kisgazdák, akik a kiállítás megtekintésére legalább tizen utaznak együtt, a csatolt igazolvány alapján, vagy bármely gazdasági egyesület által kiállított, aláírt és pecséttel ellátott hasonló szövegű igazolvány alapján a harmadik kocsiosztályban harmadik osztályú fél menetjeggyel utazhatnak.

A csoportok vezetői részére, amennyiben ezek ezen óhajukat a kiállítási irodának kellő időben bejelentik, II. vagy I. kocsiosztályú kedvezményes utazásra jogosító igazolványt küldünk.

Elszállásolás.

Az elszállásolás kétféle: csoportonkénti és egyénenkénti.

Csoportonkénti elszállásolás.

A csoportos elszállásolásra igényt tartók a hajléknak használatáért fekvőhelyenként és éjjelenként fizetnek 50 fillért, ezen díj ellenében a helyi szállásadó bizottság a csoport minden egyes tagjának külön fekvőhelyet és takarót ad. A törülközőt s minden egyéb apró szükségleti cikket a csoport tagjai magukkal hozzák. A szállásdíj a csoport vezetői által a szállásutalvány átvételekor Pozsonyban fizetendő.

A csoportos látogatók Pozsonyba érkezése legalább 15 nappal az ideérkezés előtt a szállásadó-bizottságnak az érkezők számának és az érkezés napjának (lehetőleg órájának is) úgy a pályaudvar, esetleg a hajóállomás kitételével bejelentendő, hogy a fogadás és elszállásolás tekintetében akadály föl ne merüljön.

Egyénenkénti elszállásolás.

Akik egyénenkénti elszállásolásra igényt tartanak, azok sziveskedjenek ebbeli szándékukat az elszállásoló bizottsággal (vagy annak vezetőjével, Mitterhauszer Károly városi tanácsos urral) érkezősők előtt legalább 10 nappal tudatni, s egyben bejelenteni lakás iránti igényeiket. A lakásközvetítésért egyénenként 1 korona közvetítési díj jár, amely a bejelentéskor (esetleg levélbélyegeken) előre lerovandó.

A szállásadó bizottság a bejelentésre felfogadja a lakást s erről a bejelentőt a szállás helyének és árának kitételével értesíti.

Akár egyénenként, akár csoportosan érkeznek a vendégek, megérkezésük alkalmával forduljanak a szállásadó bizottsághoz, mely a kiállítást megelőző napokon a városházán székel, a kiállítás előtti napon és a kiállítás napjain pedig a pályaudvarokon és a hajóállomásokon működik.

Élelmezés.

A csoportos kirándulók naponkénti 80 fillér ellenében a kiállítás területén levő népkonyhában ebédet kapnak. Ennek igénybe vétele szintén az elszállásolási bizottságnak (vagy Mitterhauszer Károly városi tanácsos urnak) jelentendő be.

Mit dolgozik majd az országgyűlés?

A magyar országgyűlésre nagyon sok és a nemzet életére fontos munka vár az őszre. Az országgyűlést — tudvalevőleg — október 6-ikáig napolták el királyi kézirattal, a képviselőház mindazáltal — tekintettel az aradi gyásznapi is — csak október 9-én kezdi meg tanácskozásait. A nyári nagy szünet alatt már eddig is igen nagy anyag gyűlt egybe parlamenti elintézésre, nem is számítva az interpellációk egész özönét, melyekkel a függetlenségi és a néppárttól ostromolják meg majd a kormányt.

Először ott lesz a *kiegyezési* javaslat, ha ugyan addig Széll Kálmán és Körber miniszterelnökök meg egyezésre jutnak. Azután soron van a *főrendek inkompatibilitására* vonatkozó javaslat, — vagyis az, hogy főrendiházi tag sem lehet az állammal üzleti viszonyban, — melylyel Rohonyi Gyula elkészült. Széll Kálmán miniszterelnök ígéretet tett arra, hogy a

Terményértékesítésnél ne mulassza el egyetlen gazda sem a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-utcza 31.)

ajánlatát bekérni.

I kgrnyi minta beküldése esetén, az elérhető ár fölül postafordultával tájékozás szerezhető be, kiváratra sürgöny útján is.

kivándorlási illetve *bevándorlási* törvényjavaslatokat az őszszel leteszi a t. Ház asztalára. Ez is sürgős elintézésre kerül, még pedig a *vidéki városok rendőrségének államosításával kapcsolatban*. Soron lesznek továbbá a *közigazgatás egyszerűsítésére* vonatkozó újabb javaslatok, közben pedig a pénzügyminiszter is az 1903. évi költségvetési s ezzel kapcsolatban az *állami tisztviselők fizetés-rendezéséről* szóló javaslatot, majd a *horvát provizóriumról* szóló javaslatot. A közoktatásügy miniszter a *jogi oktatás reformjáról*, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a *telepítésről*, a kereskedelmi miniszter az *ipartörvény rég sürgött reformjáról*, a honvédelmi miniszter pedig az *ujonevezeték föl-emeléséről* nyújtanak be javaslatokat.

Plósz Sándor igazságügyminiszter nagy művének a *polgári perrendtartásról* szóló javaslatnak jelentős munkáját sürgeti meg. Mint ebből látható, az országgyűlés egy évre tulon túl el van látva fontos s nagyrészen elodázhatatlan munkával, melyeknek elintézése mindenesetre életbevágóbb, mint azok a hosszú közjogi viták, melyekkel különösen az ifjabb képviselők szokták megnyújtani hónapokra a költségvetés tárgyalását.

A gazdasági ismétlőiskolákról.

Rövid pár hét még s elkövetkezik az új iskolai esztendő.

Kezdve a legutolsó falusi iskola kopott padjaitól az egyetlen előadási terméig új élet kezdődik. És ez isk. esztendő küszöbe előtt figyelemmel és várakozással telten nézünk a gazdasági ism. iskolák jövő esztendei munkássága elé.

Tagadhatatlan, hogy minden tekintetben nem elégitették ki várakozásunkat az eddig elért eredmények, de figyelembe veendő ez intézménynél, hogy a kezdet nehézségeit kellett eddig elhárítani. A kormány és egyes községek jóakarata azonban megmutatta, hogy a szegényebb sorsu földmívesek szakszerű oktatása nem marad eredmény nélkül.

Es ez iskola felállítása immár elkerülhetetlen szükségessé is vált. Az iparos és kereskedelmi ilyenmü iskolák sokkal régiebb keletűek, pedig tévedne, aki azt állitaná, hogy szükség dolgában amannak előtte állanak.

Megszoktuk, hogy a »paraszt« fogalom egyenlő legyen általános értelmében véve az észszerűtlenséggel, tanulatlansággal; örömmel tapasztaljuk azonban a legújabb időkben, hogy egyes született- és szellemi nagyságok a maguk fényes lelki világával bevilágítani igyekeznek a szegény, igazán földhöz ragadt paraszt alacsony viskójába; — de legkivált örömmel tölti el lelkünket annak érzése, hogy mind ez nem történik eredmény nélkül. De azt is érezzük, hogy ez eredmény elérésében közreműködik a gazdasági ismétlőiskola. És így, akik ez intézménynek kezdeményezői voltak és fejlesztői lettek, hasznos és üdvös dolgot eselekedtek. Mert ha szükséges, hogy az iparosok és kereskedők szakszerűen tanult embe- rek legyenek, mennyivel inkább kívánatos, hogy a földmíves ne esupán a maga kárán tanulja el verejtékes munkájának titkait. Az állami közérdek szempontjából pedig legfontosabb kötelességeink paran-

esolják, hogy a földmíves osztály szakszerű képzésére nagyobb súly legyen fektetve.

A kereskedő, ha nem jól megy az üzlet, becsukja a boltot s másutt keres magának közönséget; — az iparos összepakolja szerszámját s nagy a világ, vándor utra indul, keres magának munkát; — de a szegény földmíves ember hozzá van kötve ahhoz a röghöz, melyen bölesője ringott, melyet naponkint verejtékkel termékenyít meg s mely egykor kifáradt testének hüs nyugalmat ígér, megélhetése leglelkötöttebb, legtehetetlenebb hát a mostoha sorssal szemben s így legnehezebb a munkája.

Es e munkának megkönnyítésére vállalkozott a gazdasági ismétlő iskola is.

Szó sines róla, hogy ez magában véve elegendő volna a szegény nép bajainak orvoslására, de ügyes vezetés mellett számos olyan dolgokra oktatja ki a nép egyszerű fiát, melynek a gyakorlati életben hasznát látja.

Hiányos azonban a gazdasági ism. iskola szervezete, mivel ez iskolából kikerült növendékek a legfontosabb dolgoknak egy részét akkorra, mire a gyakorlati élet terén azt alkalmazásba vehetnék, elfelejtik és így sok hasznos, tanult dolgot nem értékesíthetnek. Ennek meggátlására — addig is, míg a megvalósulás felé közelgő ifjusági egyesületek létre jönnek, — tétessék kötelességévé a gazdasági iskolák vezetőinek, hogy a téli estéken tartsanak felolvasásokat a földmíves nép részére; — az állam pedig szerkesztessen népies nyelven megírt alkalmas vezérilletőleg felolvasó-könyveket e célra.

Es ha így előmozdítjuk a nép boldogulását, ha hasznos ismeretek kapcsán felvilágosítjuk a nép egyszerű fiait, megszűnnek a szocialis és egyéb bajok s megtevén kötelességüket azok, kik az alsóbb réteg közt élnek, könnyebb lesz a munkájuk azoknak is, kik a nép magasabb érdekeit szolgálják.

Kovács Alajos.

A szövetkezeti szellem.

Okosan gondolkozó főre való levelet kaptunk e héten, a mely azt bizonyítja, hogy hova-tovább közdi magát a magyar nép lelkébe befészkelni a szövetkezetek nyomán-ébredő testvéries szellem. Még ugyan messze vagyunk attól, a mily esetet lapunk mult számában közöltünk, hogy t. i. Németország egy falujában a szövetkezeti tagok beteg társaik természet betakarították, de annyit már elértünk, hogy az értelmesebbek nem száraz üzletszerű dolgot sejtene a szövetkezetekben, hanem emberszerető intézményeket, a melyeknek egyenesen hivatása a falu népét — a jóra vezető uton vezetni.

A levél imígyen szól:

Tekintetes szerkesztő uram!

Többször olvastam a „*Független Ujság*“-ban, hogy a szövetkezeteknek erkölcsi céljaik is vannak, amelyekért szintén munkálkodniok kell.

Igy többek közt ajánlották, hogy a szövetkezetek állítsanak fel könyvtárat — olvasókört — adakozzanak iskolára, templomra. Azt hiszem, hogy ezeket a dolgokat mindegyik megcsinálhatja s nem vallja kárát. Minékünk két esztendő óta van fogyasztási szövetkezetünk, a melyik minden tekintetben kielégítő, — csak egy baj, hogy a község lakóinak egy része még mindig nem lehet tagja, mert sokkal inkább el vannak adósodva, hogysem a szatócsokat baj nélkül ott hagyhatnák. Biztosak vagyunk benne, hogy ha valamelyik — aki a falu két korcsmárosának a markában van — megkísértené ott hagyni őket, a következő héten megütnék a háza előtt a dobot. Ezen pedig segíteni kell — mert két pártra szakítja a falu népét, a melyik örökös ezivódásban van egymással, nem tudja megérteni egymást. A magam részéről úgy gondoltam ki a segítséget, hogy talán jó volna gazdakört csinálni a faluban, ott talán, ha nap nap után találkoznának — megbékülne a két ellentétes párt. Helyesnek tartanám azt is, ha a tagsági díjat a szövetkezett fizetné minden gazdaköri tagért. Szives jó tanácsát kérem e dologban a tekintetes szerkesztő urnak.

Maradtam minden jókat kívánva őszinte tisztelettel

Pálfalva, 1902. aug. 31.

Tamás Boldizsár, molnár.

Meg is adjuk a jó tanácsot a levélre. A gazdakört mindenestre meg kell csinálni s a tagdíjakat — főleg a szegényebb polgárokat fizesse a szövetkezet. A gazdakörben aztán hamarosan megbeszélhetik a *hitelszövetkezet* alapításának eszméjét. Ennek a révén lehet legkönnyebben tisztázni magát mindenkinek a súlyos adósságoktól.

Ajánljuk ezt figyelmébe minden falunak, a hol hasonló állapotok vannak mint a Tamás Boldizsár falujában.

Mintaszövetkezetek. A szeptember hó 7-én megnyíló pozsonyi kiállításnak a legtanulságosabb részei lesznek a mintaszövetkezetek. A ki csak teheti nézze meg. A Pozsonymegyei gazdasági egyesület kiállítási csarnokában lesz a fogyasztási szövetkezet és a gazdakör — külön épülete lesz a tejszövetkezetnek és magtárszövetkezetnek is.

A magyar szövetkezeti ügy barátai, akik felkeresik a pozsonyi kiállítást, bizonyára olyant látnak, a mi egymagában megéri a Pozsonyba való menetelt.

*Bő áldás van, jó a termés,
Legyen vigáság és nevetés!*

*Busult eleget a magyar
Végre kaczagni is akar!*

•Góbbéságok• kaczagtató székely históriák és elbeszélések. Ezt az érdekes és mulatságos könyvet a „*Független Ujság*“ előfizetői kedvezményes árban: **2 korona helyett, csak egy koronáért és 20 fillér postai díjért** rendelhetik meg az irónál. Legzezszerűbb az 1 kor. 20 fillért utalványon beküldeni *Péterfy Tamás*. IX. Budapest. Köztelek czimre.

• TÖRVÉNYKEZÉS •

A soproni bankbukás. A soproni törvényszék vádtanácsa határozott a bankbukás dolgában, melyet annak idején lapunkban is ismertettünk. Prohászka Artur könyvelőt csalárd bukás büntetében való részesség, Wrhovszky Gyula pénztárost 119 rendbeli sikkasztás büntetében való bűnrészesség és 9 család büntette miatt, az igazgatóság és felügyelőbizottsági tagokat pedig csalárd bukás vétsége miatt vád alá helyezték.

Felségsértés. Kohut József erzsébetfalvi közsörüs ez évi július 28-án bejött a fővárosba munkát keresni. A rendőrség mint csavargót előállította a IX. kerületi kapitányságra. Kohut a kapitányság őrszobájában sértő szavakkal illette a király személyét. A budapesti büntető-törvényszék ezért egyhavi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Betörő-banda. Négy napi tárgyalás után hozott ítéletet a budapesti büntető-törvényszék annak a sok tagból álló betörő-bandának bűnügyében, mely huzamosabb ideig veszedelmére volt a főváros közbiztonságának. A törvényszék Tittelbach Jánost három évi fegyházra, Máté Lajost egy évi és négy havi, Koffer Borbálát kilenc hónapi börtönre, Zarnóczky Sebestyént és Matzek Józsefet orgazdaság vétsége miatt két-két napi fogházra, Weidlinger Edét pedig tulajdon elleni kihágás miatt tizenöt korona pénzbüntetésre ítélte. A többi vádlottat ellenben fölmentette.

A gyilkos asszony válópöre. Ez évi június 1-én ölte meg Petró Gyuláné szerencsétlen áldozatát, Erdei Sándor házaló ékszerészt. Az asszony megtörve, a börtönben várja büntetését, férje pedig, Petró Gyula asztaloslegény Wolf Vilmos dr. fővárosi ügyvédet bizta meg, hogy indítson válópört az asszony ellen. A válókeresetben Petró elmondja, hogy feleségével, született Bartók Eszterrel 1898 május 1-én kelt egybe az V—VI. kerületi anyakönyves előtt s házasságukból két fiu- és egy leánygyermek származott. Felesége könnyelmű és pazarló volt s nem ritkán megesezt, hogy nemesak a férjének, hanem a nála szálláson levő embereknek is elzalogosította ruhaneműjét, csak hogy mulatságra teljék, de a legnagyobb gyalázatot az által hozta fejére, hogy ez évi június 1-én meggyilkolta és kirabolta Erdei Sándor ékszerészt. Kéri, hogy a törvényszék a házassági törvény 79—80. szakaszok alapján válaszssa el a feleségétől. A törvényszék a békéltető tárgyalás határnapjául szeptember 30-ának délelőtti kilencz óráját tűzte ki.

Katonai kegyetlenkedés. A német hadseregben még gyakoribb a katonai kegyetlenkedés, mint nálunk, mert a német katonai igazságszolgáltatás enyhébb büntetéseket szab ki a kegyetlenkedő altisztekre, mint a miénk. Kickel János altiszt a pózeni 19-ik gyalogezredben kegyetlenkedett; 231 katona jelentette föl s 59 esetben rá is bizonyult, hogy tompa eszközökkel, sőt néhány esetben éles

karddal ejtett sérüléseket a katonákon. A katonai közvádó öt havi fogságot és lefokozást indítványozott büntetésül; a haditörvényszék azonban 135 esetben elkövetett testi bántalmazás és 52 esetben elkövetett könnyű testisértés miatt csak három havi fogságra ítélte el Kiekelt, a lefokozásra vonatkozó indítványt pedig elvetette.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése augusztus hó 31-én lejárt és akiknek mai számunkhoz postautalványt mellékelünk, felkérjük, hogy előfizetésüket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

A „Független Ujság” kiadóhivatala.

A pozsonyi kiállítás jövő heti napirendje.

Szept. 7-én d. e. 11 órakor a kiállítás ünnepélyes megnyitása a védnök által. Hangverseny. Este 8-kor tűzijáték.

Szept. 8-án d. e. 9 órakor VI. országos gazdakongresszus megnyitása a ligeti Arenában. D. u. hajósverseny. Este 8-kor velencei kivilágítás.

Szept. 9-én d. e. 9–2-ig VI. országos gazdaggyűlés.
Szept. 10-én d. e. 9–2-ig VI. országos gazdaggyűlés.
Este 8-kor tűzijáték.

Szept. 12-én este 8-kor virágcsata. Este 10-kor mozgófényképek.

Szept. 13-án d. e. 9-kor gazdatisztek nagygyűlése. Este 8-kor tűzijáték.

Szept. 14-én d. e. 8-kor baromfitenyésztők I. orsz. gyűlése. Délután 2-kor lóverseny. Este 8-kor velencei diszkivilágítás.

Kossuth-öltöny az iskolában. Szép és követésre méltó határozatot hozott a Szolnokon szeptember hó elején megnyíló polgári fiúiskola tanítói testülete, illetve iskolaszéke. Eötvös Lajos szolnokmegyei kir. tarfelügyelő kezdeményezésére és lelkesítő buzgalma folytán tisztán társadalmi uton szervezett négy osztályú polgári fiú-iskola nyílik meg Szolnokon szeptember hó 1-én. Az iskolaszék hazafias tagjai annak emlékére, hogy az iskola Kossuth esztendejében nyílik meg, egyhangulag elhatározták, hogy növendékei részére Kossuth-öltönyt — Kossuth-kalap, kettős ujjú kabát, zsinórzatos nadrág — fog beszerezni, mely öltönyt aztán ünnepélyek alkalmával viselik a tanulók. Ez igen helyes és szép dolog lesz.

A doboziak és Apponyi birtoka. Doboz község kispapjai kérelmet adtak be gróf Apponyi Albert-hez a vandhái birtok eladása iránt. A képviselőház elnöke már válaszolt a kérvényre. A doboziak kérelmére levélben kijelentette, hogy mivel Vandhát a

békéscsabai határhoz tartozó birtoka s minthogy maga is békéscsabai, óhaja az, hogy ezen birtok továbbra is Békéscsaba határához tartozzék. Így Doboz községének azon kérelmét, hogy az egész vandhái birtokot Csaba község kizárásával Doboz községének adja el, nem teljesítheti.

Báró és kőműves. Báró Gerliczy Ferencz családjának igazi népszerűségét misem bizonyítja jobban, mint az a lakzi, mely vasárnap este volt a deszki uradalomban. A báró egyik derék munkásának, Nagy Albert kőművesnek leánya, a szép Annuska kötött frigyét egy nagyváradi kőműveslegénynek. Násznagyok voltak a szőregi r. k. templomban megtartott esküvőn: báró Gerliczy Ferencz és Todoreszk Lajos. A fiatal báró Gerliczy Félix Todoreszk Etelkának és Todoreszk Lajos báró Gerliczy Margitnak volt a vőfélye. A Todoreszk-gyermekek egyszerű munkás-családból valók. A lakodalmon a bárófiuk parasztleányokkal, a szépséges barókisasszonyok pedig deli legényekkel táncoltak.

Önként meggyuló szivar. A nemes dohánynövénynek valamelyik élelmes hive, ötletes találmánnyal gazdagította a találmányok már eddig sem szegény gyűjteményét. Feltalálta az önként gyulladó szivart. A találmány különben — legalább úgy mondják, a kik látták — nagyon elmés. A szivar végére egy kis gyújtókupak van alkalmazva, amely úgy, mint a gyufa, egyszerűen dörzsölésre tüzet fog s aztán a szivart is meggyújtja. De ki van zárva, hogy a szivar keletlen izt kapjon. Az új találmány valószínűleg gyors népszerűsége tarthat igényt.

Keresztül szurta a rud. Egy fuvaros vigyázatlansága folytán mult héten, mint Aradról írják, egymásba akadt két kocsis a Kossuth-utczán és a bal eset egy ló életébe került. Kovács János gáji lakos délután 4 órakor nekihajtott a kocsijával Bárány János 21. számú kétfogatu fiakkerjének, úgy hogy a kocsi rudja beleszaladt a Bárány egyik lovába és a hasát keresztül szurta. A szegény állat ott lehelte ki páráját az eset színhelyén. A rendőrség megindította az eljárást.

Cronje tábornok otthon. Egy Sinonstownból érkezett távirat jelenti, hogy Cronje »a bur oroszlan« a ki annyi dicső küzdelem után végre is angol fogságba esett és mindezeideig a Szent Ilona szigetére volt kivetve családjával és sok bur fogolylyal a Thagur gőzösön Fokföldre érkezett.

A magyar nyelv a román népiskolában. Metianu János nagyszabeni érsek, román metropolita utasította az aradi, karánsebesi és nagyváradi gör. kel. konzisztoriumokat, hogy a magyar kormány idevonatkozó rendeletének végrehajtása céljából a román elemi népiskolák tanrendjét úgy alakítsák át, hogy f. é. szeptember 4-étől kezdve a magyar nyelv tanítására és egyes tárgyaknak magyar nyelven előadására hetenként 17 óra jusson. A metropolita egyttal felhívta a konzisztoriumokat, hogy neki a rendelet végrehajtásáról jelentést tegyenek. Mint értesülünk, az aradi gör. kel. román szentszék nevében Papp I. János protoszincellus már kiadta az erre vonatkozó rendeletet, melyet elküldtek a kerületi főesperesekhez. Csak aztán legyen foganatja is!

Uj adó. Ne tessék megijedni, mert ez az uj adó, amiről most szó esik, csak a nép elmékedésében él. Mindazonáltal jellemző, hogy népünk mennyire retteg mindenféle adótól. Az uj adó históriája különben a következő. Nagy csoport nép bámulta a mult héten Kolozsvár főterén Mátyás király lovasszobrának egyes érzalakjait.

— Nagy fene lú ez koma — mondotta az egyik.

— Az a! De nagy lesz az ára is.

— Hun vehették valjon?

— Kúsó országban, ha igaz!

— Minnyit adott irta a város?

GAZDASÁGI DOLGOK

A jó fejőstehén ismertető jelei.

A jó fejőstehéntől részemről mindenekelőtt megkívánom, hogy kellően kifejlődött, egészséges légző és emésztési szervekkel birjon s ehhez járuljon még a jó termet.

Jó termetűnek azon tehén nevezetik, mely

Vadászati pavillon a pozsonyi kiállitáson.

— Adott fityfenét. Hittelbe vette eztet is, mint a szurok-járdát!

— No akkor lesz ennek is adója szipen!

— Meghiszem azt. Már karácsony után kirójják a föld népire, ki mennyit fizessen.

— Mán fizesse meg az, akinek kellett ez a lú!

— Lú a kutyát! Péléhből van, mégis asszonygák, hogy száz forintnál is többbe került csak a nigy lába. Há' mög a többi. Hát a sok kü, hát a sok czifraság. Mind külső országi.

— Mán akkor fizethetünk, koma!

— A Krisztus pénze se lesz ide elég, koma!

Herczegi nevelés. *Tanár:* Fenség, mi e neve ennek a tengernek?

Herczeg (hallgat).

Tanár: Nagyon jó, fenség, ez a Csendes-tenger.

széles, mély, kifejlődött, erős tagokat mozgathat. Az ugynevezett finom tehének tejelőképességének megítélésénél óvatosan járunk el. Nem áll ugyanis mindig az, hogy minél finomabbak tagjai, annál nagyobb a tejelőképessége, mert a tulfinomság határos a gyengeséggel, az ily tulfinom, tehát gyenge tehének, betegeskedők is és sanyaru külsejü utódokat szülnek.

Amde a durva fogásu, vastag csontu tehének tejelőképessége sem felel meg a várakozásnak. Általában jól kifejlődött testalkatnál a hátsó rész legyen szembenőleg kifejlődöttebb a mellső résznel.

A test szélessége, mélysége jól kifejlődött belszervekre enged következtetni. Egészséges a kifejlődés legmagasabb fokán álló belső részek nélkül jó fejőstehén nem képzelhető. Ez képezi a tejelőképességnek az alapját. Az egyenes gerincez a szépségnek jele, de ha kissé nyerges és széles keresztcsontok mutatkoznak, abból bővebb tejelésre következtetünk.

Kiálló csipőkkel bíró tehenek alkata kifogás alá esik ugyan, mint szépségi hiba, de nem mint a tejelőképesség rossz jele, sőt az ilyen tehenektől sok tejet várhatunk. Rövid végtagokkal, vékony esontokkal bíró tehenektől nemkülönbön sok tejet remélhetünk. A fejőstehenek megítélésénél sokan hibáznak, mert egyes hátsó végtagokat keresnek, pedig bebizonyult tény az, hogy sokkal jobb tejelők az ugynevezett tehénállásuak, kaszás-tehenek.

Kicsiny fej, szelid tekintet, vékony nyak, vékony szarv, finom selyemszerű szőrözet és minél vastagabb tejér, a jó tejelősre szintén főbb jelek.

A tőgy legyen lehetőségig kifejlődött, nagy, függő, de ne husos; bőre finom, lágy fogású s megtelve négyszögletes tejtartókkal, melyek mindegyike gömbölyded és láthatólag elkülönített legyen. A esecsbimbók legyenek nagyok s arányban a tőgy nagyságával, minél vastagabbak és kifejlődöttebbek.

Megjegyzem, hogy vén teheneknél a nevezett tejerek inkább ki vannak fejlődve, mint fiataloknál. A tejerek csak a harmadik borjunál jelentkeznek legduzzadtabban.

Megtörténik tehát, hogy vén tehenek vastag tejerekkel rossz tejelők, holott fiatal tehenek aránylag fejletlen tejerekkel igen jó fejősöknek bizonyulnak.

A tehén bőre legyen lágy fogású, lazán álló, farka pedig hosszú, nagy bojtjal ellátva. Az ugynevezett tejtükör nem biztos jele a tejelőképességnek. Figyelemmel kísértem a kezelésem alatt álló gazdaság tehenészetében (mely 300 darabból állott) ezen jelt. Volt több olyan tehén, melynek a tejtükre feltűnő nagy volt és mindamellettt kevesebb tejet adott, mint azon tehén, melynek a tejtükre sokkalta kisebb volt; tehát arra, hogy a tejtükör milyen, vajmi keveset lehet építeni.

D. J.

Az alma és körteszedés ideje.

A gyümölcs minőségére lényeges befolyást gyakorol a szedés ideje, amennyiben pl. a korán szedett almák összefonnyadnak, a későn szedett pedig megkásásodnak, elveszítik aromájukat és eltarthatási képességüket.

A későn érő őszi és téli almákat és körtéket addig kell a fán hagyni, a meddig csak lehet, vagyis addig, a míg nem kell fagytól tartani, ellenben egyik-másik nyári és őszi körtét néhány nappal az érés előtt kell szedni, ha azt akarjuk, hogy aromáját és jellemzeties izét soká megtartsa.

Határozott napot megállapítani a szedés idejére nézve nem lehet, mert az időjárási viszonyok, a talaj minősége és fekvése s a gyümölcsfa álláshelye azt jelentékenyen befolyásolhatja, de hozzá-

A poz... szinh

A pozsonyi színház.

vetőlegesen megállapíthatjuk a következőkben: augusztus 10—30 között a Charlamowsky alma s Frass nyári kalvill almája, szeptember 1—15 között: Kongresszus emléke körte, szeptember 10—30 között: Esperens urikörte, Grumkori vajkörte, Jó Lujza körte, Madame Favre körte, Vörös bergamott körte, Ulmi vajkörte, Herceg alma, Vörös őszi kalvill, Késői tafota, október 1—10 között Gellért vajkörte, Angoulémi hercegnő, Kálmán őszi Vajkörte, Vörös esperes körte, Luikenv alma, Téli citrom alma, október 1—15 között: Danzigi szögletes alma, Arany-sárga ránette, Blenheim aranyránett, Lujza királyné, Landsbergi ránette, Biborvörös Cousinot, október 10—20 között: Pisztráng körte, Kamper Venus, Liegel téli vajkörte, Regensnő, Ananász ránett alma, Downton pepinje, Gäsdonki ránette, Parkers Pepping, Boskoop szépe, október 15—25 között: Diel vajonca, Zöld herceg alma, Kanadai ránett, október 20—30 között: Hardenpont vajonca, Napoleon vajkörte, új Poiteau.

Megjegyezzük még, hogy a gyümölcsöt legezészerűbb kora reggel szedetni, mielőtt még felszíná a nap a harmatot s szedés után árnyékos, szellős helyen szikkadni hagyni.

Képek a pozsonyi kiállításról.

A pozsonyi mezőgazdasági kiállítás keretén belül szép és bizonyára érdekes hely jut hazai és főleg a kiskárpátok erdőkben gazdak vidékének bemutatására egy erdészeti csoport keretében. Diszes és érdekes pavillon áll rendelkezésére ama vadak, erdei részletek bemutatására, a melyeket a kiállítás rendezőse oly nagy gondnal csoportosított. A ház maga is eredeti, különféle hámozatlan fanemekből van felépítve, háttérben vadfogóval s árnyékos magas fákkal körülvéve. Képet mai számunk 253. oldalán mutatjuk be, míg czimképünkön a szintén felette érdekes kertészeti pavillon látható.

A luczernások őszi boronálása.

Egyik legértékesebb takarmánynövényünk a luczerna s így magától értetődik, hogy annak művelésénél, illetve ápolásánál minden lehető el kell követni arra nézve, hogy abból a lehető legnagyobb termést érjük el. Ezen törekvés elérésére szolgáló eszköz, s egyúttal a luczernaápolás elmaradhatatlan kelléke: a boronálás, a melyet rendszerint tavasszal a föld kellő megszikkadásakor szoktak eszközölni. De csapadékdus tavaszi időjárásnál sokszor megtörténik, hogy a legjobb szándék és akarat mellett is nem lehet boronálni. Így különösen a kötöttebb minőségű agyagföldeken lágyan nem lehet

fogasolni s várva a szikkadást, kap az ember egy hetes esőt, s ha most az idő kissé felmelegedik, a luczerna gyönyörűen kezd hajtani, s mikorra boronálni lehetne, kárt tesz benne a borona. Tavasszal tehát nagyon kell arra vigyázni, s miután éppen a fentemlitett körülmény az az ok, a mely miatt a tavaszi boronálás sokszor elmarad, meg kell kísérelni az őszi boronálást.

Több oly példát hozhatnánk fel e tekintetben, a melyek egyértelműen mind azt bizonyítják, hogy az őszi boronálás, különösen ha egybekötöttük a műtrágya-elhíntéssel is, igen jó hatással van a luczernára, mert a téli nedvesség jobban képes behatolni.

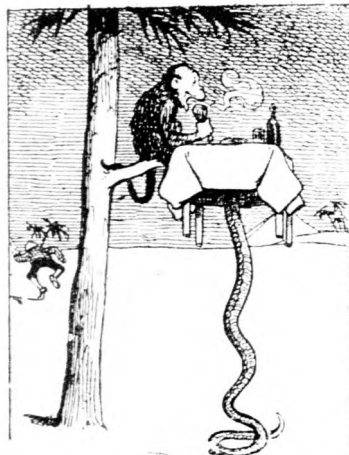
Megjegyezzük azonban, hogy a boronálásnál nem lesz elegendő csak egyszer végigmenni a talajon, hanem kétszer-háromszor, sőt többször is.

Osszehasonlítva az őszi boronálás hatását a tavaszi boronálással, kétségtelen ugyan, hogy az utóbbi jobb, de miután igen sokszor a talaj nyirkossága miatt a tenyészet megindult előtt a tavaszi boronálást nem végezhetjük, nem szabad az őszi boronálást teljesen figyelmen kívül hagyni. Ha azután tavasszal az idő kedvez, úgy a boronálást megismételhetjük bátran annál is inkább, mert az a luczernát csak javítani fogja. Ez esetben a boronát keresztsben járattjuk, mert a munka így tökéletesebb lesz.

Idyll a Szaharán.

Angol falatozik,
Kigyó alámászik.

Az angol elszőkik,
Majom ebédezik.

• MULATTATÓ •

Székely riadó!

Lelkembe nyílal bú s a fájdalom,
Szenvedni látlak székely nemzetem.
Beteg lettél, te büszke bérczi sas,
Vagy tán vihar jár sziklafészkeded?
Nem vagy beteg. Csupán nehéz napok
Villámcsapásain a sorsharag,
Inség, nyomor riasztanak, miként
A Básta-féle bős zsoldos hadak...

Villám ütött az őserdők közé,
Virágos partokon hömpölyg az ár.
Az elpusztult, kopár mesgyék között
Megesalt remények annyi rabja jár.
Megtépve áll az otthon fészke is,
Itt-ott a kézbe vándorbot kerül,
Ki honn maradt, a pusztulás során
Ezernyi gond és bú közé merül...

Ne csüggedj, édes székely nemzetem,
Emeld fel egykor büszke lelkedet!
Szived, miként szép zengő bérczeid,
Ma is sok drága kincset rejteget.
Tebenned még az ősi vér kering,
Egy szebb jövőért tenni kész erő,
Léleken, testben ép, erős fajod.
Nem vagy beteg — csak néma szenvedő...!

Tekintsd, e honnak minden jó fia
Nehéz sorsod már régen könyezé:
Segélyre jönnek hű magyar szívek,
Zeng már a harci kürt mindenfelé.
Új ellenség esatája vár reánk;
Tudják: hazánknak Erdély jobbkeze,
S te vagy e kézben éltető erő —
Vitéz Csabának lelkes nemzete.

Zeng már a harci kürt. Föl tette hát!
Viharban edzett hősi nép valál.
Nagy munka vár: az új honfoglalás.
Munkára fel, a tespedés halál!
Fajunknak tündöklő erényein
Dobbanjon össze minden érzetünk,
S az alkotások fényez, szép során
Ragyogni fog hazánk és nemzetünk!

Fülei Sz. Lajos.

Lapunk mai számában közölt Fehér Miklós és Tsa gépgyár-résztársaság hirdetésére lapunk t. olvasóinak b. figyelmét felhívjuk.

HARCZBAN A SZABADSÁGÉRT.

A „Független Ujság“ eredeti regénye. (34)

XV. Fejezet. A magyarok hazája.

»Mindenütt jó, de legjobb otthon!« Ennek a régi magyar példabeszédnek az igazságát csak egy év után érezték meg a magyar legények. A bur szabadságharcz más fordulatot vett. Kis csapatokra oszolva bujkáltak és elnevezték igen helyesen guerilla harcznak.

A dicsőségesen küzdő magyar csapat többé nem

akarattal, hogy elhagyják a hareztért, haza jönnek. Még volt pénz a hazautazásra, hiszen sokat zsákmányoltak itt-ott, de több hazavinni való nem akadt jó maguknál. Az elesettek családjait, öreg szülőit felségíteni bizony nem jutott. Ez okból úgy beszélte meg Szabados és Pálma grófnő, hogy mégis fölkatadják az angol tiszti örökségét, hiszen ahhoz Isten előtt igaz joguk van.

A magyar fiukat ezalkalommal bánnyamunkás ruhákban szöktették meg. Az elutazás nem vala héz. Kiengedték a rongyos munkás népet az angol területre. Ott aztán a tenger felé siettek, hogy haza vitorlázzanak Európába.

Kisasszony napján

érvényesülhetett. Nem tudta megszokni a hónapokig való semmittevést. Haza vágyott a lelke mindeniknek, mert hej! »mindenütt jó, de legjobb otthon!«

A harez iránti kedvetlenséget pedig leginkább a mellőztetés okozta. A buroknak az újabb harezi tervek szerint segíteni igen nehéz, majdnem lehetetlen. E miatt a sebjeikből föllábbadozó vezéreknek is elment a kedve a további küzdelemtől. Nem vala értelme a vérontásnak. Összesen hetvenhat ember maradt életben. Azok is elesigázva, eltörődve. Ugy találták, hogy jobb lesz haza menni, hiszen egy évnél többet töltöttek a burok földjén. Van a magyaroknak hazája, jobb lesz otthon.

Igy aztán megért az eszme. Elhatározták közös

Szabados és Pálma grófnő a hajóig kísérték őket. Ott elmaradtak tőlük. De meghagyták, hogy Olaszországba, onnan pedig haza menjenek. Ellátták valamennyit utiköltséggel, hajójegygyel. Az öreg Ineze nem maradt el Pálma grófnő kíséretéből. A Fokvárosban ő is visszamaradt, hogy segítségére legyen az angol tiszti milliőinak fölvételénél. Nem volt könnyű dolog.

Itt már a Pálma grófnő tapintatos eljárása segített. A nevezett házat csakugyan megtalálták. Az a halott tulajdona volt. De miként jutnak föl a toronyba, ott pedig az óraszekrénybe?...

A műveletet a legkisebb gyanu nélkül kellett tenni, különben elveszett a szép örökség, melyből

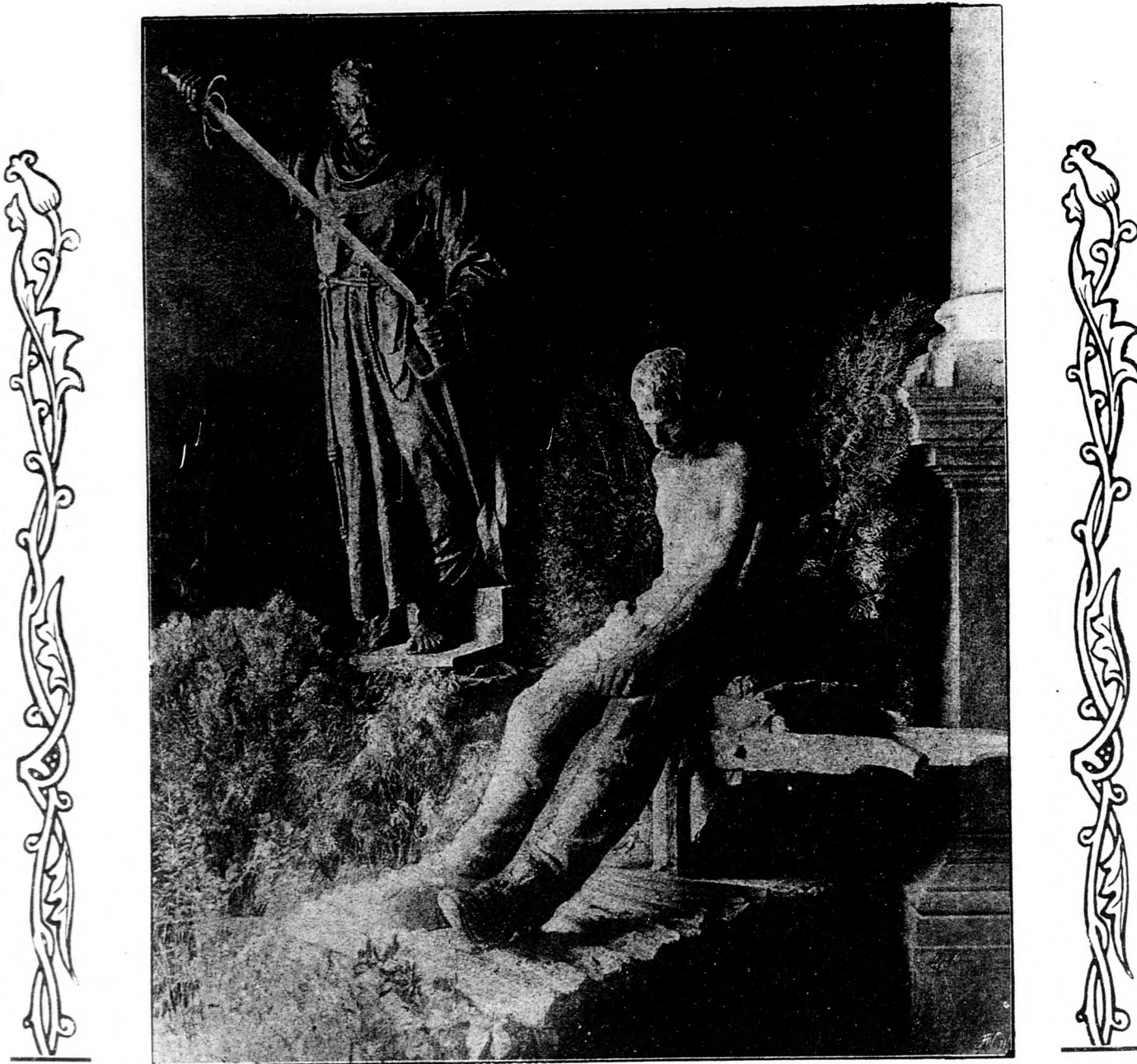
a magyar harezosok özvegyei, és árvái fölsegíthetők volnának.

Pálma grófnő egymaga ment el a házba. Ami legelőször szemébe tűnt, az egy üreslakás-hirdetés volt. Ennek örvendett.

Nyomban ki is vette. Előleget adott rá. Így esett, hogy harmadik napon beköltöztek az új lakásba. Tehát már a kapun bejárási joguk volt. A padlást

Éjfél előtt hárman indultak a padlásra. Magokkal vitték a haldokló angol tiszttől kapott torony- és óratokkulcsokat is. A padláskules csak az ők padlásrészükhöz való használható, de a folyosón körül járhattak az elrekesztett padlásrészek előtt. Így eljutottak a toronyig.

Szabados elővonta a toronykulcsot. Az éppen beletalált.

Tárlati kép.

is átvette az új lakó. Vele voltak Szabados és Inceze, mint vendégei. A padláskulesot azonban ott tartották éjszakára, hogy az üres ládákat, ha elhozzák a butort, fölvihessék.

Azok az üres ládák pedig schol sem valának. Csupán egy szobaberendezést hozott föl a kárpitos, hogy az első éjszaka legyen az új lakóknak ahol hálni.

Közben a padláskulesot ott feledte a házmester, kit az öreg Inceze Mihály lerészegített. A terv eddig sikerült. A házmester elaludt, miként a bunda.

Beléptek a toronyba. Előttük vala az óra fából készült szekrénye. Most itt vannak tehát az angol tiszt milliói közelében, ha igaz.

Az óratok kulcsa szintén jó volt. Szabados fölnyitotta a faajtócskát és betekintett. Ott vala elhelyezve az óra szerkezete. De lábai előtt két szürke zsákocska hevert. Le volt kötve mind a kettő és lepecsételve Patron Henrik pecsétgyűrűjével.

— Imádkozzunk! — szólt hátra Szabados.

Pálma és az öreg Inceze imára kulcsolt kezekkel hálát mondtak Istennek. Szabados is fohászt rebe-

gett, mielőtt a kincsekhez nyult. Azután lehajolt a zsákoeskák után. Azok felűnő nehezek voltak. Egyiket az öreg Incezenek adta a másikat ő vette az ölébe. Bezárta a toronyóra tokjának ajtaját és a kulcsot benne hagyta. A torony ajtóját is bezárta, de a kulcsot elvitte.

Csendesen lépegettek lefelé a padlásról. Végre a lakoszobába érkeztek.

— Megtekintsük az örökséget? — kérdezte Szabados Dénes nyugodtan.

— Mindenesetre, mielőtt elvinnők, tudnunk kell, hogy mit viszünk?!...

— Pálma grófnőnek igaza van, — helyeselte az öreg Inceze, — tudjuk, hogy mit viszünk.

Szabados elébb a szoba függőnyeit nézte meg, hogy jól eltakarják az esetleg betekinthesz kíváncsi szemek elől, aztán feltörte az egyik zsák pecsétjét. Csillogó gyémánszemek tündököltek benne. Pálma grófné belemarkolt, mintha csak közönséges bab volna a kis zsákban. Fölemelt egy marékkal és visszaengedte.

— Mennyi vér folyt ezért?... De mennyi könnyet fogunk vele letörölni?... Isten legyen velünk!

Szabados félre tette a két zsákot egy sarokba. Elébb azt, amelyet fölbontottak, azután, amely még lepecsételve vala.

— Most megbeszélhessük a tennivalókat. Jőjj elő öreg Inceze bajtárs! — szölitotta az öreg, aki a nagy kincs látására elbámult. Ha valaha forgattad az eszedet, akkor most fordasd a legjobban! Ennek a kincsnek elveszni nem szabad, mert sok öreg, sok árva vár reá, hogy éljen, kenyeret vegyen vele. Ez a magyar vérnek, mit elhullattunk a burok szabadságharcában, nem az ára, csak a kamatja, melyet Isten végtelen bölcsessége rendelt. Hogy visszük el vesztély nélkül? Ez a kérdés. Gondolkozz öregem!

Az öreg Inceze csak gondolkozott. Szabados és Pálma másról beszéltek, mintha itt csak az öregnek volna esze. Pedig nem úgy állott a dolog, hanem az az igaz, hogy itt csak az öreg nem vala szerelmes. A két fiatal nem gondolt a kincsre, sokkal több kincset birtak egymás szívében.

(Vége következik.)

Apróságok.

Mennyit keres a czlgány? Szeged közkezdveltségű ezigánya, akit boldogemlékezetű Ráday gróf, a be-tyárüldöző nevezett el Kukacznak, valami hatalmas, nagy urnak játszott egyszer. A nagy ur sokáig elhallgatta szótlánul a négy hur bánatos zokogását és mikor vidámra fordult a nóta fölpezsdült ő is és érdeklődni kezdett a ezigánymuzsika prózai oldala iránt is.

— Hát aztán mennyit kerestek hetenkint, ácsi?

— Biz az nagyon hitvány pénzeeske, nagyságos uram!

— Mégis, no, körülbelül?

— Nem is nagyon tudom, instálom...

— De kétszáz forinton csak felül van, aki... erre, arra!

— Hát egy kicsikével...

— Ötszáznál is többet kerestek?

— Még egy kicsikével több pénzeeskét is kerestünk, nagyságos uram.

— De nyoleczszáznál csak nem többet?

— Egy kicsivel...

— A kutyafáját! Ezernél is?

— Keresünk mi instálom, többet is, de nem találunk...

Nem rossz. Egyik megyei adóigazgató dolgozó szobájába egy öreg atyafi kopogtatott be. Rengeteg tarisznya fityegett a vállán s a tarisznyából valóságos kenyér-óriás háta feketétlet kifelé. Az öreg gyámoltalanul tipegett az író asztalhoz s egy zsiros adókönyvet terített az igazgató elé.

— Tessen látni, tizenkét korona adót kérnek tőlem.

— Hát fizetni akar, öreg?

— Nem tudok instálom, éppen azért gyüttem.

Nagyon szögény vagyok.

— Egy koronát csak tud fizetni?

— Nem instálom, annyit se.

Az igazgató végiglapozta az adókönyvet.

— Hm, pedig már árverés is van kitűzve.

— Van kitűzve bizony — adta vissza a szót az öreg.

— Hát ha nem tud fizetni, mit akar kend?

Az atyafi riszált egyet a vállán, hogy a tarisznya nagyott zökkenve került elő.

— Hát könyörgöm, mán csak azért gyüttem, hogy leülöm azt a tizenkét koronát.

Képeinkhez.

A pozsonyi színház. Nagy sürgés-forgás van Pozsonyban. Eppen ma (szept. 7-én) nyilik meg a II. mezőgazdasági országos kiállítás a gyönyörű Dunaligetben. Oda vonza az ország gazdáit és másokat a tudni vágyás, a látványosság. Mert ma már a gazdának is szét kell ám tekinteni, minden kívánczó alkalommal tanulni, hogy ezélszerűen gazdálkodjék, különben tönkre megy. Ebből az alkalomból bemutatjuk Pozsony város egyik nevezetességét képen, a városi színházat. Ujszerű építmény, a magyar nyelv szolgálatára építették, de a német is bele-bele fészkel — talán már nem sokáig!

Kisasszony napján. Már ez így szokás, kisasszony napján minden valamire való városban táncmulatság van. A készülődés általában igen aprólékoságba megy. Tessék csak nézni a képen, a kisasszonynak most a körmét tisztogatja, csiszolatja a mama. Istenem, mi mindenre kiterjed a mai lányok figyelme. A körmeit is kifényesíti, de vajjon főzni tud-e a kisasszony? Nem szeretnék a kosztjára kerülni. De hát az nem tartozik ide, csupán a képet mutatom be, vagyis a kisasszonyt — kisasszony-napján.

Tárlati kép. A tárlat a mücsarnokban minden évben rendezni szokott kiállítás, hol a müvészek müveiket kiállítják a közönség elé. Képünk egy kis részletet mutat be a tárlatról, melyen két szobor mü látható. Egyik egy bányász, Butti bronz szobra. A másik egy hatalmas barát Duka Imbrizinovics szobra, mely Pozsegában állítottatott fel és híres magyar müvészünknek, Kiss György szobrának remek müve.

Képrejtvény.

A megfejtéseket legezészerűbb levelező-lapon beküldeni.
A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő 1902. szeptember hó 14.

A „Független Ujság” 35. számában közölt talány megfejtése

»Az igazság mérlege.«

Helyesen fejtették meg: Csiszár Katicza, Pestality Ilonka, Jóó Mariska, Bartos Etel, Kubovich István, Noszticzus Gyula Bara Péter, Hatos János, Nyári István, Czákó Imre, Békési István, Rácz János, Nagy István, Zabos János.

A sorshuzásnál Nagy István (Bürkös) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Gárdonyi Géza »A láthatatlan ember« című regényét küldöttük meg.

JENCSE-féle

Magyar Restitutios-Fluid

lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitarthatóvá, erőssé teszi; meggyógyítja a lábak merev benuulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— **Ára 2 korona.** —
Postán 2.60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCSE VILMOS gyógyszerész
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:
Dr. Egger, Nádor gyógyszerésztárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Gazdaságban nélkülözhetetlen.

N. P. Névtelen levélre nem válaszolunk. — **Marosi József** urnak. A betegség nem ragadós, de minden esetre állatorvoshoz kell fordulni a saját érdekében. — **Darkó Mihály** urnak. A vidéki postahivatalok hivatalos óráit az illető postaigazgatóságok határozzák meg. Községekben vasárnap délután tudomásunk szerint nincs a postán hivatalos óra. Ez azonban nem tartozik minden falusi vagy kisvárosi postahivatalra, mert mint jeleztük, a hivatalos órák száma és ideje a helyi viszonyoknak megfelelően változik. — **Benedek János** urnak. A nyári kellemes estéknek egyik legkellemetlenebb megromtója mindenesetre a szunyogsereg, mely a tópartról, vagy a ligetből bekerget bennünket szobánk falai közé. Okkal-móddal azonban távol tarthatjuk magunktól eze-

ket a kellemetlen kis állatkákat. A szunyogok, legyek s más rovarok is, ki nem állhatják a szekfüolajat. Ezzel a szerrel, ha bedörzsöljük a homlokunkat, nyakunkat, meg leszünk kimélve a szunyogok, legyek, stb. rovarok csipésétől. De ha az olaj szaga elillant, ismételni kell újból a bekenést. — **Kászonyi Péter** urnak. Nagyon nagyon komoly oknak kell megelőznie azt a szigorú eljárást, hogy egy tagot kigolyózzanak a kaszinóból. Csak ugy ellenszenvből és kicsinyeskedésből ajánlani valakinek a kigolyóztatását, a legnagyobb lelkiismeretlenség. Hiszen jól tudjuk, hogy a mai társadalmi fölfogások szerint a kaszinóból kigolyózott ember erkölcsi halott. Az ön leveléből pedig nem tudjuk megérteni, hogy az illető mivel szolgált rá a kigolyóztatásra. A dolgot semmiesetre nem kell elhamarkodni. — **Vörös János** urnak. A sorsjegyekről rendszerint csak akkor adunk feleletet, ha azok össze gyűlnek és érdeemes a bankháznál utána nézni. Különben az teljesen mindegy, aki nyert, az ugy is magkapja nyereségét előbb-utóbb. **Petrus Jenő** urnak. Levelét megkaptam, de távollétem miatt késett a válasz. Most pedig a főszerkesztő ur van távol, a pozsonyi kiállításon, de remélen, ha haza jön, e hó végén, elintézhetem azt, a mire kért.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placzi árak.

Budapest, 1902. szeptember 6 án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) **Buza** 14.00—16.00
K. Rozs 12.20 K-tól 14.40 K-ig. **Árpa** 11.20 K-tól 12.20 K-ig. jobb
minőségű 14.00 K-tól 17.50 K-ig. **Zab** 14.80 K. **Tengeri** 10.20 K.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	27 10	27.40	26.90	26.20	25.80	25.20	24.60	22.60	11.40

Buzakorpa finom 8.80 K, durva 9.00 K.

Egyéb magvak: *mák* 25—28 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 16—40 K, aprószemű 24—32 K, tarka 20—20.00 K, *lenese* 28—42 Jorsó héjas 28—32 K, lóhere 46—56 K, luczerna 64—66 K, baltaczim 26.00—28.50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 520—740 fillér, muhar 660—760 fillér, zsupszalma 320—380 fillér, alomszalma 240—280 fillér.

Luhvásár. Belföldi hizlalt ürű 34—42 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 86—88 fillér, 260—280 kg.-mos 76—82 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 72—86 fillér, szerb 86—100 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 64—69—, középminőségű 54—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 58—66.00, magyar tehén középminőségű 56—60.00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 46—58.00, szerbiai ökör jobb minőségű 44—68—, kivitel —, középminőségű 34—38—, szerbiai bika 46—67—, szerbiai bivaly 38—44—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban élő borju 56—86 K.

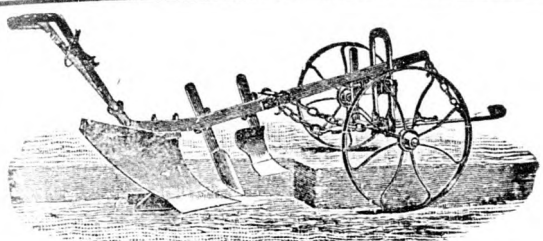
Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baremfvásár. Tyuk páronként 2.40—2.80 K, csirke 1.10—1.70 K, kappan hizott 3.00 K.—7.20 K. Rucza 2.60—3.00 K. Lud sovány 4—8 K. Pulyka sovány 4.40—4.60 K.

Tojás alföldi 72—74 K, erdélyi 56—58 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 4.40—4.80 K.

Tejtermékek. Teavaj 2.40—3.00, tejföl 64—76 fillér literenként, főzövaj 56—80 K, tehénturó 16—20 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0.00—0.00 1 q 16.00—17.00 Petrezselyem 100 kötés 00—0.00, 1 q 14—18—, zeller 100 drb 1.00—1.60, karalábé 1.40—2.00, vöröshagyma 100 kötés 00—40 drb 6.00 q 6.00—20.60, foghagyma 30—32—, vörösrépa 100 drb 1.60—2.00, fehérrépa, fejeskáposzta 30.00—32.00—, kelkáposzta 100 drb 4.00—8.00, vöröskáposzta 00—00—, fejessaláta 1.00—1.60, kötött saláta 0.00—0.00, burgonya rózsa 1 q 10.40—16.60, sárga 10.40—16.80.

Egyetemes és mélyművelő-ekék

□ acél gerendelyvel, állítható szarvakkal, páncél emezekkel, acélföntvényeketesttel.

Többvasu ekék.

Finom-, szántó-, csukló- és rét-boronák.

Háromtagu- és egytagu hengerek.

Szab. egyetemes-sorvetőgépek, Umrath és Társa Budapest,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzeplőkészletek 12 lóerőig. — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

1901. évi forgalom 26000 mmázsa.

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

**a budapesti
gyapju-aukcziókra**

melyek idei második sorozata

f. évi szeptember hó 24-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Pozsonyi Kiállítási Sorsjáték

1089 nyeremény 85.000 korona ért.

Főnyeremény 50.000 korona ért.

2-ik főnyeremény 10.000 kor. ért. * 3-ik főnyeremény 5000 kor. ért.

és számos melléknyeremény. Sorsjegy ára csak 50 fillér. * HUZÁS VISSZAVONHATLANUL 1902. szeptember 21-én.

Sorsjegyek kaphatók: minden banküzletben, sorsjegy elárusítóhelyen és dohánytözsdeben, valamint a GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGENEK Kiállítási Sorsjegy Irodájában, Budapest, V., Nádor-utca 16. szám. — Dohánytözsde és üzlettulajdonosok jutalék mellett kapnak sorsjegyet bizományba.

**TEJGAZDASÁGI GÉP-
GYÁRTMÁNYAINK és
ÖSSZES TEJGAZDA-
SÁGI CZIKKEINK**

**A II. MEZŐGAZDASÁGI
ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON
POZSONYBAN**

(folyó évi szeptember 7-étől 28-áig)
külön pavillonunkban üzemben láthatók.

Kérjük b. látogatását.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.
 V., KÜLSŐ-VÁCZI-UT 80. SZÁM.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

Iroda: V., BATHORY-UTCZA 4.

Gyártelep: VI., PETNEHÁZY-UTCZA 8—10.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.

Árjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 500 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 45000 darab.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900.

erkölességi támogatásával

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000.— kor.
Alapítványok	1.268.080.— kor.
Tartalékok	111.053.60 kor.
Összesen	1.779.133.60 kor.

Első évi fölösleg 90.349.— kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznikografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografaiilag legszébben, legolcsóbban sokszorosítatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,4% tiszta káli = 23—24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kénsavas káli tartalommal,

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb

Műtrágyaféléket, azonkívül **Rézgáliczot** (98—99%) elismert kitűnő minőségben szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.